

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สาระสำคัญเกี่ยวกับโรคเอดส์

สถานการณ์โรคเอดส์

เยาวชนกับโรคเอดส์

การอบรมเรื่องโรคเอดส์ในเยาวชน

สาระสำคัญเกี่ยวกับโรคเอดส์

โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่กำลังระบาดอย่างรวดเร็วในทุกจังหวัดของประเทศไทย และเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สำคัญซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องเร่งดำเนินการแก้ไข ปัจจุบันมีผู้ติดเชื้อเอดส์แล้วหลายแสนคน และในแต่ละวันมีผู้ติดเชื้อโรคเอดส์เพิ่มขึ้นจำนวนมาก ผู้ติดเชื้อเหล่านี้ต่อไปจะเจ็บป่วยและเสียชีวิตทั้งสิ้น เนื่องจากไม่มียารักษา และการป้องกันก็ทำได้เพียงด้วยวิธีการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจและเปลี่ยนพฤติกรรมเท่านั้น เพราะในระยะเวลาอันใกล้นี้ยังไม่มียา หรือวัคซีนป้องกัน โรคเอดส์จึงเป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่กำลังระบาดอยู่ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันได้มีผู้ติดเชื้อโรคเอดส์แล้วรวมทั้งสิ้นประมาณ 10 ล้านคน สำหรับประเทศไทยเริ่มพบผู้ป่วยเอดส์รายแรกในกลุ่มรักร่วมเพศ เมื่อปี พ.ศ. 2527 และได้แพร่ไปในหมู่ผู้ติดยาเสพติดแบบฉีด ชายและหญิงบริการ ตลอดจนคูสมรสของชายชอบเที่ยวทั้งหลาย ปัจจุบันปรากฏว่าโรคเอดส์แพร่กระจายไปในประชากรกลุ่มต่าง ๆ ทั้งวัยรุ่นและผู้ใหญ่ ทั้งชายและหญิงในทุกจังหวัดของประเทศไทยอย่างรวดเร็วมาก กระทรวงสาธารณสุขได้รายงานไว้ว่า จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ที่เข้ารับการรักษาในสถานบริการทั้งภาครัฐและเอกชน จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2539 มีจำนวน 39,161 คน ในจำนวนนี้รายงานไว้ว่าเสียชีวิตแล้วจำนวน 10,864 คน คาดประมาณผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยประมาณว่าในกลางปี พ.ศ. 2534 มีผู้ติดเชื้อประมาณ 2 แสนถึง 4 แสนคน และในปี พ.ศ. 2543 จะมีผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ประมาณ 2 ล้านถึง 4 ล้านคน โดยจำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ในปีดังกล่าวคิดเป็น 1 ใน 3 ของผู้เสียชีวิตในประเทศไทยในปีเดียวกัน (กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2539)

แม้ว่าในปัจจุบันยังมีผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์จำนวนไม่มากนัก แต่มิได้หมายความว่าผู้ป่วยและการตายด้วยโรคนี้เป็นปัญหาเล็กน้อย เพราะผู้ติดเชื้อเหล่านี้จะยังไม่ปรากฏอาการในช่วงระยะปีแรก ๆ แต่ในปีต่อ ๆ ไปประมาณว่าร้อยละ 6 ของผู้ติดเชื้อจะปรากฏอาการกลายเป็นผู้ป่วยเอดส์ และหลังจากนั้นก็ป่วยหนักขึ้น และเสียชีวิตลงในเวลาไม่กี่ปี ซึ่ง

ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยนี้ต้องได้รับการทางการแพทย์ในการบำบัดรักษาและการฟื้นฟู ได้แก่ การรักษาและบรรเทาอาการของโรคฉวยโอกาส และโรคแทรกซ้อนทั้งหลาย บริการให้การปรึกษากับบุคคลดังกล่าวและครอบครัว ตลอดจนบริการตรวจรักษาโรคอื่น ๆ สำหรับผู้ติดเชื้อที่ยังไม่มีอาการของโรคเอดส์ ปัจจุบันนี้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่เป็นหญิงจะมากกว่าชาย ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 ถึง 29 ปี และจะมีผู้เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ คิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 3 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดในประเทศไทย ซึ่งคาดว่าในอีก 3 ปีข้างหน้าด้วยศักยภาพด้านบริการและเครื่องมือการแพทย์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน จะไม่เพียงพอที่จะให้บริการแก่ผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็วขึ้น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535)

ด้วยเหตุที่การระบาดของโรคเอดส์ในประเทศไทยได้ขยายกว้างไปอย่างรวดเร็ว และไปได้ถึงทุกครอบครัว ผลกระทบของโรคเอดส์ก็จะถึงทุกครอบครัว ถ้าหากผู้นำครอบครัวยังไม่ตระหนักถึงภัยโรคเอดส์ การแพร่กระจายของโรคเอดส์จะเข้าสู่ชุมชน ถ้าหากผู้นำชุมชนไม่ร่วมมือช่วยกันป้องกันการระบาดก็จะแพร่กระจายเข้าสู่ประเทศ หากรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนใหญ่ ๆ ไม่ระดมความช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย ทบวงมหาวิทยาลัย และองค์กรเอกชนต่าง ๆ ต้องเห็นความสำคัญและช่วยกันรณรงค์ และจะต้องทำกันอย่างจริงจังกว่าในปัจจุบันและทำอย่างรวดเร็ว ซึ่งนอกจากการให้ความรู้อย่างถ่องแท้ทุกแง่มุม เพื่อให้เกิดการป้องกันตนเอง การเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศ การเปลี่ยนค่านิยมทางเพศ การเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้ติดเชื้อ การอยู่ร่วมในสังคมแล้วสิ่งที่ต้องแก้ไขอีกอย่างที่สำคัญคือ สิ่งตีพิมพ์และสื่อต่าง ๆ ที่ยั่วยุการมรณกรรมที่มากเกินไป ควรได้รับการบริหารจัดการให้อยู่ในกรอบ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นในการให้ความรู้ การเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศ และทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อ ตลอดจนการสร้างสื่อในลักษณะของภาพวาด บทกลอน และคำขวัญของเยาวชน

สถานการณ์โรคเอดส์

โรคเอดส์พบครั้งแรกในอเมริกาเมื่อปี พ.ศ. 2524 ขณะนั้นทั่วโลกมีคนไข้โรคเอดส์อยู่ 4 คน และอยู่ในอเมริกาทั้งหมด ใน 2 ปีแรกยังไม่ทราบสาเหตุของโรคนี้ ไม่ทราบว่าเกิดจากเชื้อโรคหรือไม่ ดังนั้นใน 2 ปีแรกจึงไม่มีการควบคุมโรค ในอีก 9 ปีถัดมา จึงมีผู้ป่วยเอดส์เพิ่มขึ้นอยู่ถึง 242,146 คน สำหรับประเทศไทยพบผู้ป่วยรายแรกในปี พ.ศ. 2527 หลังจากนั้นจำนวนผู้ป่วยเอดส์ที่พบเพิ่มขึ้นไม่มากนัก แต่ละปีมีผู้ป่วยใหม่ 2-6 คน จนกระทั่งสิ้นปี พ.ศ. 2532 มีจำนวนผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทยทั้งสิ้น 43 คน ในปี พ.ศ. 2535 มีถึง 1,537 คน และเมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2536 มีผู้ป่วยเอดส์ถึง 4,000 คน ซึ่งตัวเลขนี้อาจต่ำกว่าความเป็นจริง 10 เท่า เพราะในความเป็นจริงยังมีผู้ที่ติดเชื้อโรคเอดส์แต่ไม่ได้รับการตรวจ ไม่ได้ถูกบันทึกไว้ในสถิติอีกจำนวนมาก (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2536)

กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานผู้ป่วยเอดส์เพิ่มขึ้นตลอดเวลา โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2536 เพียงปีเดียว มีรายงานผู้ป่วยเอดส์สูงถึง 6,375 คน คิดเป็นร้อยละ 26.62 ซึ่งมากกว่าก่อนหน้านั้น 9 ปีรวมกัน และในปี พ.ศ. 2537 มีรายงานผู้ป่วยเอดส์ จำนวน 11,978 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.02 (กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2538) และจากรายงานของกองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข (2538) ในปีเดียวกัน พบว่าจำนวนผู้ป่วยเอดส์ ที่พบตามสถิติ มีจำนวนถึง 25,219 คน และพบว่าผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่มีอาการ มีจำนวนถึง 10,392 คน ในจำนวนนี้เสียชีวิตแล้ว 7,144 คน

สถิติของคนเป็นโรคเอดส์ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตลอดเวลา จากสถิติขององค์การอนามัยโลกประมาณว่าในปัจจุบันมีผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ประมาณ 18 ล้านคน และมีผู้ป่วยเอดส์ 4.5 ล้านคน และภายในปี ค.ศ. 2000 หรืออีก 5 ปีข้างหน้า จะมีประชากรโลก 30-40 ล้านคน ติดเชื้อโรคเอดส์ (จิตรารักษ์ วรณพงศ์, 2538)

กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข ทำการเฝ้าระวังโรคเอดส์ ด้วยบัตรรายงาน 506/1 และ 507/1 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2539 มีผู้ป่วยเอดส์จำนวน 39,161 คน แยกเป็นเพศชาย 32,988 คน เพศหญิง 6,173 คน เป็นผู้ป่วยใหม่ในปี พ.ศ. 2539 จำนวน 966 คน ส่วนใหญ่ติดเชื้อเอดส์จากเพศสัมพันธ์ถึงร้อยละ 78.87 (กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2539)

เยาวชนกับโรคเอดส์

การลดลงอย่างต่อเนื่องของภาวะเจริญพันธุ์ตลอดเวลากว่า 20 ปีที่ผ่านมา ได้ยังผลให้โครงสร้างประชากรในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป สัดส่วนประชากรวัยรุ่นและเยาวชน (อายุ 10-24 ปี) มีประมาณ 1 ใน 3 ของประชากรทั้งประเทศ หรือประมาณ 17.5 ล้านคน ก่อรูปกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ มีผลกระทบอย่างสำคัญต่อประชากรวัยรุ่นในสังคมไทย แม้ว่าปัญหาทั้งหลายที่เกี่ยวกับวัยรุ่นจะไม่ได้เกิดขึ้นและเป็นไปโดยปราศจากการตระหนักรู้ของสังคม แต่ข้อมูลโดยละเอียดและความเข้าใจที่ลึกซึ้งในประเด็นปัญหาเหล่านี้ยังมียู้งจำกัด เช่น ปัญหาเรื่องการศึกษาและการเข้าสู่ตลาดแรงงานของวัยรุ่นยุคใหม่ ปัญหาการอยู่อาศัยห่างไกลจากบริบทของครอบครัว เนื่องจากการย้ายถิ่นไปหางานทำหรือไปเรียนหนังสือ ซึ่งทำให้การควบคุมดูแลพฤติกรรมของวัยรุ่นโดยครอบครัวทำได้ลำบาก ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งอาจโยงไปถึงการใช้แรงงานเด็กและเยาวชนอย่างไม่เหมาะสม และปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพของวัยรุ่น เช่น พฤติกรรมทางเพศซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมและไม่ปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สิ่งเสพติดตลอดจนการใช้เวลาว่าง เป็นต้น การศึกษาวิจัยที่มุ่งเจาะลึกเข้าไปในประเด็นเหล่านี้ ไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์ในเชิงนโยบายและการจัดกิจกรรมสอดแทรกเพื่อพัฒนาประชากรวัยรุ่นของชาติเท่านั้น

แต่ยังเป็นมาตรการที่ดีในการเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของปัญหาวัยรุ่น โดยเฉพาะปัญหาทางเพศ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางเพศที่มีผลต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของวัยรุ่น

ปัจจุบันเยาวชนที่มีอายุ 15-19 ปี ในประเทศไทยทั้งชายและหญิง มีทั้งหมด 19,113,000 คน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2539) อัตราการติดเชื้อโรคเอดส์ ในกลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี พบร้อยละ 1.43 โดยมีสัดส่วน ชาย : หญิง เท่ากับ 0.96 : 1 ซึ่งใกล้เคียงกันมาก (ดวงใจ ไทยวงษ์, 2538) ปัจจุบันนี้โรคเอดส์ระบาดเร็วมากในกลุ่มสตรี ประมาณว่าอีก 5 ปีข้างหน้า จะมีสตรีมากกว่า 13 ล้านคนติดเชื้อโรคเอดส์ และสตรี 4 ล้านคน จะเสียชีวิตลงเพราะโรคเอดส์ โดยมีกลุ่มเสี่ยงเป็นสตรีวัยรุ่นและสตรีสาว ประมาณว่าร้อยละ 70 ของสตรีที่ติดเชื้อเป็นสตรีที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี (จิตราภรณ์ วันสพงค์, 2538)

เมื่อดูการติดเชื้อในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่อายุน้อยกว่า 20 ปี จะเห็นว่าอัตราการติดเชื้อ อยู่ประมาณร้อยละ 2.4 หากอนุมานว่าโดยเฉลี่ยหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุน้อยที่สำรวจนี้ จะเริ่มแต่งงาน หรือมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกประมาณอายุ 17 ปี ดังนั้นการติดเชื้อที่ตรวจพบในกลุ่มนี้น่าจะเป็น การติดเชื้อในช่วง 1-3 ปีที่ผ่านมา ตัวเลขนี้จึงช่วยสะท้อนถึงอุบัติการณ์ว่าสตรีในกลุ่มและวัยนี้น่าจะมีอัตราการติดเชื้อรายใหม่อยู่ประมาณร้อยละ 0.8% ต่อปี ที่ต้องจัดว่าน่าเป็นห่วงมาก (กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ, 2538)

การอบรมเรื่องโรคเอดส์ในเยาวชน

การอบรมเรื่องโรคเอดส์ให้แก่เยาวชน พบว่าได้มีการอบรมเป็นกลุ่มเฉพาะเพศ เช่น เยาวชนหญิง เยาวชนชาย หรืออบรมตามระดับการศึกษา เช่น นักเรียนมัธยมต้น นักเรียนมัธยมปลาย นักเรียนประถมศึกษา หรืออาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน เพราะเชื่อว่าจะทำให้เกิดการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันได้เป็นอย่างดี เช่น สุพรรณิ สฤณดิษฐ์ (2536) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษา ในการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 188 คน เป็นโรงเรียนทดลอง 1 โรงเรียน จำนวน 80 คน ที่เหลือเป็นนักเรียนในโรงเรียนเปรียบเทียบ 1 โรงเรียน กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโปรแกรมสุขศึกษาเป็นเวลา 12 สัปดาห์ โปรแกรมสุขศึกษาเน้นการอภิปรายกลุ่ม การสาธิต การเรียนรู้จากสถานการณ์ที่กำหนด และการอภิปรายหมู่ โดยผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ บิดาที่มีบุตรติดเชื้อโรคเอดส์ในวัยเรียน และบุคลากร ซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้ติดเชื้อ ตลอดจนการกระตุ้นจากนักวิจัย เพื่อนนักเรียนในกลุ่ม การใช้วิดีโอตัวแบบ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ การประเมินอันตรายต่อโรคเอดส์ ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้ในความรู้แรงของโรคเอดส์ การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการติดเชื้อโรคเอดส์ การประเมินการเผชิญปัญหา

ซึ่งประกอบด้วย ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนองมากกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่พฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ของกลุ่มทดลอง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Farley, et. al. (1991) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลของการให้ความรู้ในเรื่องโรคเอดส์แก่วัยรุ่นในโรงเรียน โดยมีตัวแปรต้นคือ การให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ตัวแปรตามคือ ความรู้และเจตคติเรื่องโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน จำนวน 100 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 50 คน กลุ่มควบคุม 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง ความรู้ในเรื่องการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มทดลอง ได้คะแนนร้อยละ 85 กลุ่มควบคุม ได้คะแนนร้อยละ 82 เจตคติในการป้องกันโรคเอดส์ ในกลุ่มทดลองได้คะแนนร้อยละ 73 กลุ่มควบคุมได้คะแนนร้อยละ 67

Land (1991) ทำการศึกษาถึงการเพิ่มทักษะในการป้องกันโรคเอดส์ให้แก่เด็กนักเรียนวัยรุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการฝึกทักษะการเรียนรู้ทางสังคมในโรงเรียน เพื่อลดอัตราเสี่ยงของพฤติกรรมทางเพศต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียน โดยมีตัวแปรต้นคือ หลักสูตรการป้องกันโรค ตัวแปรตามคือ ความรู้ในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ซึ่งใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 1 ปี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนเกรด 10 ในโรงเรียนของรัฐบาล รัฐแคลิฟอร์เนีย จำนวน 1,000 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 500 คน กลุ่มควบคุม 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามและแบบบันทึกส่วนตัว เก็บข้อมูลเป็นระยะทุก 3-6 เดือน ตลอดหลักสูตร ผลการวิจัย พบว่าภายหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองมีความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์ได้อย่างถูกต้อง เช่น การรู้จักวิธีการใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างถูกต้อง การรู้จักหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ การรู้จักหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติด ในส่วนของพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในกลุ่มทดลอง พบว่ามีความสามารถในการใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างถูกต้อง สามารถหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ และมีเพศสัมพันธ์ลดลงหลังการทดลอง

วัฒนา แสงจันทร์ (2536) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโครงการอบรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ในเด็กนักเรียนชาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรู้ เจตคติในเรื่องโรคเอดส์และการป้องกัน การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ความคาดหวังในความสามารถตนเองในการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ความคาดหวังในผลลัพธ์ในการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนกลุ่มควบคุมพบว่า การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ และความคาดหวังในผลลัพธ์ใน

การปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ลดน้อยลงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรู้ เจตคติในเรื่องโรคเอดส์และการป้องกัน การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ความคาดหวังในผลลัพธ์ ในการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ ดีกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตรุณี รุจกรกานต์ และคณะ (2538) ได้ทำการศึกษารูปแบบใหม่ในการอบรมเรื่องโรคเอดส์ โดยใช้เกมส์และกิจกรรมกลุ่มในการให้ความรู้ และพัฒนาทักษะการป้องกันตนเอง ตลอดจนทัศนคติ ต่อผู้ติดเชื้อ ในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,287 คน พบว่ารูปแบบการอบรมดังกล่าวได้ผลดี สามารถพัฒนาทักษะการป้องกันตนเองต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ ได้ดีขึ้น นักเรียนมีทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อดีขึ้น

สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล และคณะ (2539) ศึกษาแนวทางการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในเยาวชนสตรี โดยทำการอบรมผู้นำเยาวชนสตรีซึ่งเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 92 คน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำทางด้านสุขภาพอนามัย และสามารถดูแลสุขภาพของผู้อื่นให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ การอบรมเป็นเชิงปฏิบัติการ ใ้ระยะเวลา 2 วัน หลังการอบรมพบว่า ผู้นำเยาวชนสตรีมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีขึ้น ทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อเอดส์ดีขึ้น ผู้นำเยาวชนสตรีมีศักยภาพในการเป็นผู้นำในการณรงค์ป้องกันโรคเอดส์สามารถเผยแพร่ความรู้ และขยายผลการอบรมให้นักเรียนในโรงเรียน สามารถเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

จากการค้นคว้างานวิจัยที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาเพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้หลักสูตร และโปรแกรมการอบรมเรื่องโรคเอดส์ในนักเรียนและวัยรุ่น โดยจัดการอบรมในกลุ่มนักเรียนที่มีความคล้ายคลึงกันในระดับการศึกษา เพศ และอายุ ซึ่งพบว่ามีประสิทธิผลดีต่อการเพิ่มความรู้ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น อย่างไรก็ตาม การอบรมที่จัดในหมู่บ้านชนบทไม่สามารถแยกกระดั้บของการศึกษา ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการอบรมเยาวชน โดยใช้โปรแกรมการอบรม มีระยะเวลาในการอบรม 2 วัน โดยคาดหวังว่าหลังการอบรมแล้ว เยาวชนจะมีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ดีขึ้น ได้สื่อที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ และได้รูปแบบในการอบรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่เยาวชนในระยะสั้นต่อไป